

ATT TÄNKA PÅ VID ANSÖKAN OM VÅRDBIDRAG

Praxis i vårdbidragsärenden

Riksförsäkringsverket har utfärdat allmänna råd till stöd för försäkringskassorna vid beslut angående vårdbidrag. Dessa är inte bindande men det är svårt att få gehör för en tillämpning som står i strid mot rekommendationerna i råden.

Du hittar praxis på Handikappförbunden, www.hso.se.

Tillfällig föräldrapenning

För sådant som ligger till grund för att man fått vårdbidraget kan man inte få tillfällig föräldrapenning. I beslutsunderlaget ska klart framgå vad som ingår i beslutet för vårdbidraget. Det kan till exempel stå att barnet ofta är sjukt, infektionskänsligt etc. och att föräldern måste vara hemma från jobbet, besöka läkare etc. men att detta ej vägts in i grunden till att få vårdbidrag. Då ska föräldern ha rätt att få tillfällig föräldrapenning för sådana tillfällen. Detta bör handläggarna informera föräldrarna om vid ansökan.

När du fyller i vårdbidragsansökan

Nedan finns förslag på hur du kan motivera behovet av vårdbidrag för ett barn med synskada. Utförligare information om ansökan, vem som kan få vårdbidrag, hur stort bidraget är och instansordning som gäller om man vill överklaga ett beslut finns att läsa hos Försäkringskassan, www.fk.se. Där hittar du också särskilda blanketter för ansökan. Försäkringskassans "Vägledning 2002:20" är bra att läsa om du vill ha utförligare information om vårdbidrag.

1. Bifoga ett bra läkarintyg

Be läkaren skriva begripligt. Även intyg från andra yrkeskategorier kan åberopas, t.ex. från logoped, psykolog, arbetsterapeut och sjukgymnast.

Det är viktigt att tydligt beskriva behoven för intygsskrivaren, så att utlåtandet blir så fullständigt som möjligt.

2. Kompletterande intyg från Syncentralen

Vänd er till personal i Barn- och ungdomsteamet på Syncentralen som har kontakt med ditt barn om ett kompletterande intyg om hur barnet klarar sig i vardagen.

3. Tydlig och saklig beskrivning

Var väldigt tydlig när du fyller i blanketterna. Det är viktigt att tänka på att behoven av vård, tillsyn och extra kostnader som beskrivs ska höra ihop med funktionsnedsättning.

4. Kontaktuppgifter och referens

Ange hur du kan nås för att svara på frågor. Ange också namnet på en vidtalad referensperson som du har förtroende för. Det kan vara en läkare, kurator, en specialpedagog eller vem som helst inom vårdsystemet som känner ditt barn.

5. Överklaga vid avslag

Var inte rädd för att överklaga. Var beredd på det redan när du skriver ansökan.

Vid avslag får du först ett brev om att handläggaren tänker föreslå avslag och då har du tio dagar på dig att komplettera ansökan. Utnyttja det, även om kompletteringen bara består av en inskränkning av vad du har sagt tidigare.

Komplettera också gärna med ytterligare läkarintyg eller intyg från t.ex. barnhabiliteringen, sjukgymnast eller liknande. Allt skickas senare till socialförsäkringsnämnden som fattar beslut. Detta beslut kan överklagas till länsrätten. Försäkringskassan har skyldighet att informera om hur du i så fall ska gå vidare.

Tillsyns- och vårdbehov (punkt 4)

Beskriv barnets speciella vård- och omsorgsbehov så detaljerat som möjligt, vem som utför vården och omfattningen i tid. Viktigt att behoven som beskrivs hör ihop med funktionsnedsättningen.

Ett bra sätt att dokumentera är att föra dagbok under en veckas tid. Skilj mellan dagar då barnet vistas i skolan och lov dagar. Ibland kan behoven växla mellan årstiderna, vilket kan vara bra att tänka på när du fyller i ansökan.

Vård och tillsyn ska vara utöver det som anses vara normalt föräldraansvar. Små barn behöver mycket tillsyn och omvårdnad och därför är det svårare att hänvisa till sådana behov ju yngre ett barn är. Även lite äldre barn behöver i normala fall viss vård och tillsyn. Jämför med barn utan funktionsnedsättning och bifoga utförliga läkarintyg.

Det är viktigt att poängtera att barn med funktionsnedsättning har ett stort behov av träning, stimulans och aktivering för att kunna utvecklas så långt det är möjligt utifrån sina förutsättningar. Det räcker inte med att barnet får viss träning i skolan eller av specialister utan det behövs även daglig träning i hemmet.

Exempel på tillsyns- och vårdbehov att tänka på vid vårdbidragsansökan

- Arbetar deltid eller inte alls på grund av att barnet är synskadat
- Hjälpa barnet att läsa t.ex. läxor, böcker, tidningar m.m.
- Syntolka för barnet vid t.ex. TVn
- Hjälpa barnet med synstimulering och vägledning
- Lära in kompensatoriska tekniker som barnet använder t.ex. punktskrift, orientera med käpp, anpassning för dator, använda kikare/optik/läs-TV.
- Speciella fritidsaktiviteter; t.ex. goalball
- Extra aktiv för att barnet ska ha lekkamrater
- Förhindra och avstyra situationer som kan vara farliga, både inomhus och utomhus
- Extra tillsyn
- Vägleda och handleda andra som t.ex. att ge information och instruktion till skolpersonal, anhöriga, andra föräldrar, kamrater.
- Planera och samordna kontakter med myndigheter, habilitering m.m.
- Läsa in litteratur, ny forskning etc.
- Samtal med kurator eller psykolog för att hantera livssituationen
- Kompensera synförlusten genom att använda barnets andra sinnen
- Behandling t.ex. insmörjning, medicinering, t.ex. droppar, isättning av linser m.m.
- Delta vid resa eller transport till skola, fritidsaktiviteter, läger etc.
- Kontakter med t.ex. läkare, Syncentral, myndigheter, skola m.fl.

Exempel på träningsbehov att tänka på vid vårdbidragsansökan

- Träna vardagssysslor; på- och avklädning, laga mat, duka, äta med bestick, duka av, diska, städa, hålla ordning på kläder m.m.
- Mer tid för personlig hygien t.ex. borsta tänder, duscha och toalettbesök
- Träna kompensatoriska tekniker med barnet t.ex. punktskrift, orientera med käpp, datoranpassningar, använda kikare/optik/läs-TV
- Träna för att få bra kroppsspråk och kroppskänedom
- Kompensera synförlusten genom att hjälpa barnet att använda andra sinnen
- Särskild aktivering eller stimulans
- Motiverande, påputtande åtgärder i form av påminnelser, vägledning, instruktioner, uppmuntran m.m.
- Deltagande i kurser eller träningsprogram för föräldrar
- Träningsprogram i hemmet från sjukgymnast

Merkostnader (punkt 5)

Av vårdbidraget kan en viss angiven del utgöras av ersättning för merkostnader som är föranledda av barnets funktionsnedsättning eller sjukdom. Denna del av bidraget är skattefri.

För att få rätt till en merkostnadsdel av vårdbidraget krävs att merkostnaderna uppgår till minst 18% av basbeloppet. Ange merkostnader som beror på barnets sjukdom eller funktionsnedsättning. Utgå alltid från er egen situation och var konkret. Du ska kunna redogöra för hur du har beräknat merkostnaden. Räkna ut kostnader per månad.

Inkomstbortfall beaktas inte som merkostnad, utan ska anges som förlust av arbetstid.

Endast de kostnader som går utöver vad som är normalt för barn utan funktionsnedsättning i motsvarande ålder och omständigheter i övrigt beaktas.

Försäkringskassan använder Konsumentverkets beräkningar. Varje år görs skäliga levnadskostnader för några av de vanligaste hushållsutgifterna av Konsumentverket.

Exempel på merkostnader att tänka på vid vårdbidragsansökan

- Extra belysning både för att barnet ska se bättre vid läsning och belysning som ledljus
- Kontrasterande färgsättning eller taktila markeringar av trappor, gångstråk, entréer, handtag etc.
- Märkning av reglage på telefon, mp3-spelare, hiss, tvätt-/diskmaskin etc.
- Extramatador på golvet som fungerar som ledstråk
- Specialinköp av leksaker, elektronik, telefoner, förvaringsmöbler m.m. för att passa barnet
- Extra glasögon som man inte kan få från Syncentralen
- Extra slitage av kläder på grund av att barnet ramlar och skadar kläder
- Extra tvättning av kläder t.ex. på grund av att barnet ramlar (tvättmedel, el)
- Taktil märkning av kläder
- Borttappade saker som barnet har svårt att hitta
- Avgifter och resor till lägvistelse
- Medlemsavgifter i t.ex. punktklubben, SRF, speciella fritidsaktiviteter
- Tandemcykel
- Böcker och annan litteratur om funktionsnedsättning
- Telefonkostnader
- Kursavgifter för föräldrar
- Resekostnader till sjukvård, Syncentral, habilitering m.m.
- Läkemedel, högkostnadsskyddet minus 200 kr per år
- Extra kostnader vid längre sjukhusvistelser, som t.ex. besöksresor, samt barn tillsynskostnader för hemmavarande syskon etc.
- Ev. kostnader för barnvakter med speciell kompetens som förstår vad det innebär att ha en synskada
- Synstimulering med speciellt material, produkter som föräldrarna fått genom råd och tips från Syncentralen.
- Resor för fritidsaktiviteter beaktas i viss omfattning. Främst om det är den enda aktivitet barnet deltar i och den är längre bort än de aktiviteter barn utan funktionsnedsättning normalt deltar i
- Kapitalvaror; merkostnader kan godkännas om de införskaffats särskilt till följd av barnets funktionsnedsättning.
- Bilresor kan godtas som merkostnader om allmänna kommunikationer hade använts om barnet inte varit sjukt/haft en funktionsnedsättning
- Färdtjänstkostnader upp till högkostnadsskydd
- Bilstöd; läs mer på www.fk.se
- Större bostad p.g.a. hjälpmedel, utrustning och material som tar plats t.ex. dator, läs-TV, motionsredskap, talboksspelare, punktskriftsmaterial etc.

Merkostnader (punkt 5) forts.

Exempel på kostnader för hjälpmedel att tänka på vid vårdbidragsansökan

- El-kostnader för hjälpmedel
- Batterier, punktskriftspapper, specialpennor
- Mp3-spelare för talböcker
- Hjälpmedel som inte bekostas av landstinget t.ex. dator, speciella datorprogram/stimulansprogram, fritidshjälpmedel och enkla hjälpmedel
- Hyra, reparation och försäkring av hjälpmedel som man inte får genom Syncentralen